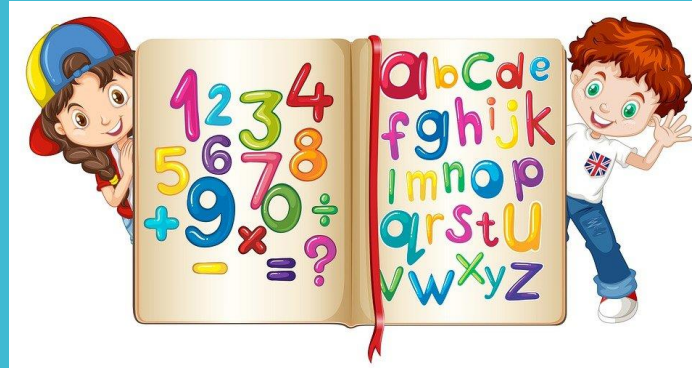

Astudiaethau Cwricwlwm

ECES6013C

Beca Williams - 1801740

Cyflwyniad

❑ Trafodir gwricwlwm byd-eang Te Whariki wrth ganolbwyntio ar

1. Cefndir Te Whariki
2. Manteision
3. Anfanteision
4. Y Cyfnod Sylfaen
5. Cymharu Te Whariki a'r Cyfnod Sylfaen

“The term **curriculum** refers to the lessons and academic content taught in a school or in a specific course or program” (Great School Partnership, 2014)

Cwricwlwm Byd-Eang - undod oddi fewn y gymuned, gan ddathlu amrywiaeth ddiwylliannol, cadarnhau cyfiawnder cymdeithasol gan ddilyn hawliau dynol, wrth wneud yn siwr fod heddwch ar gyfer y dyfodol gynaliadwy mewn gwahanol wledydd. (Commonwealth of Australia, 2012)

Te Whariki

Dream Au Pair (2020)

Cwricwlwm Te Whariki

- Te Whariki yn gwricwlwm yn Seland Newydd ble maent yn canolbwyntio ar y blynyddoedd cynnar.
- Canolbwyntio ar oedran: Geni hyd nes pedwar mlwydd oed.
- May (DD) fod addysg Seland Newydd wedi cael ei ddylunio i fod yn gwricwlwm amlddiwylliannol gan bwylseisio ar wahanol safbwyntiau Maori a mewnfudwyr.

Beth?

1) Ystyr Te Whariki yw 'mat wedi'i wehyddu i bawb sefyll arno' (May, DD)

- Dangosir strwythur sydd wedi ei strwythuro gan
 1. wahanol perspectif ddiwylliannol
 2. oedran y plant
 3. athroniaeth yr addysg.

3) Ministry of Education (2017) fod y pleth oddi fewn y gwehyddu yn plwysleisio fod yn fodel addysgol sydd fel tapestri o gymhlethdod a chyfoeth cynydd yn lle eu bod yn dysgu fel eu bod yn dringo grisiau yn dysgu sgiliau a gwybodaeth.

2) Camau a'r nodau yn cyd-blethu mewn i'r gwehyddu felly gwelir y patrymau yn plethu yn wahanol i bob plentyn ac oedolyn drwy y proses o fyfyrto, cynllunio, siarad, gwerthuso ac asesu. (May, dd)

4) Cwricwlwm yn cael ei ddehogli yn eang er mwyn iddo gynnwys pob profiad posib, gweithgareddau a digwyddiadau i ymwneud ag addysg. (Ministry of Education, 2017)

Te Whariki

Lle?

5) Cynhelir y cwricwlwm yn ol Siencyn (2010) mewn canolfannau blynyddoedd cynnar lle mae pob canolfan yn cynllunio ei cwricwlwm ei hunain i blethu mewn i fframwaith Te Whariki.

Nodau

6) Nod y cwricwlwm: Ministry of Education (1996) yn dyfynu dysgwyr addysg Te Whariki i fod yn ddysgwyr sy'n cyfathrebu yn hyderus, yn iach yn ei meddwl, y corff, a'u hysbryd, yn ddiogel a'r dealltwriaeth ei bod yn gwneud cyfraniad gwerthfawr i'r byd.

7) Ministry of Education (2017) fod cwricwlwm Te Whariki yn gorfod edrych ar y gorffennol, presenol a'r dyfodol. Gwelir er mwyn gwneud hyn fod plant angen bod yn addasu, yn greadigol ac yn wydn.

Te Whariki

- Dangosir Ministry of Education (2017) fod pedwar edwyddor i'r Cwricwlwm:
 1. **Egwyddorion** - Dangosir fod pedwar egwyddor i'w gael lle maent yn canolbwyntio ar sylfaen y cwricwlwm wrth edrych ar ganllaw y pedagogeg ac arfer. (Ministry of Education, 2017)
 2. **Llinynau** – Yma gwelir fod pump maes dysgu lle maent yn ffocysu ar roi cymorth i blant i ddatblygu gyda'r gallu maent angen i fod yn ddysgwyr hyderus a chymwys. (Ministry of Education, 2017)
 3. **Nodau** – Gwelir fod y nodau yn helpu i gwblhau y llinynau sydd o fewn y cwricwlwm. (Ministry of Education, 2017)
 4. **Deilliannau Dysgu** – gwelir fod rhain yn helpu i gynllunio y cwricwlwm ac i asesu cynnydd y plentyn. (Ministry of Education, 2017)

Vygotsky - dylanwad ar y fframwaith yma wrth i chwarae fod yn rhan mawr o'r dysgu sy'n galluogi plant i chwarae rol a edrych ar hunaniaeth newydd wrth iddynt gymdeithasu a rhyngweithio a eraill. (Ministry of Education, 2017)

Pere a Durie - cyfrannu i rhanau damcaniaethol y cwricwlwm sy'n unigryw i Seland Newydd er enghraifft iaith, hunaniaeth a diwylliant. (Ministry of Education, 2017)

Damcaniaethau

Bronfenbrenner - canolbwyntio ar y teulu, y cymuned, dylanwadau lleol, cenedlaethol ac yn fyd eang, gwelir fod yr athrawes yn cymryd rhan yn rhai o'r dylanwadau yma sy'n dylwadu ar y disgyblion. (Ministry of Education, 2017)

Manteision

1. Farguhar (2010) - rhyfeddol fod y cwricwlwm rhyngwladol cyntaf ar gyfer plentyndod cynnar yn Seland Newydd wedi bod yn ei anterth hyd heddiw gan bwysleisio ar hawlai plant, damcaniaethau addysgol a llwybr i dderbyn pawb.

2. Reedy a Reedy (2013) - cwricwlwm wedi gallu creu sylfaen dda iawn ar gyfer pob diwylliant yn Seland Newydd, a drwy'r byd. Ehangir wrth ddweud fod pob plentyn yn llwyddiannu pam fod anghenion addysgu yn cael ei gyrraedd drwy bwysleisio a parchu ei gwreiddiau diwylliant.

3. Smith (2007) - gwerthfawr fel dysgwyr gweithredol lle maent yn dewis, cynllunio ac yn cael ei herio. Felly gwelir ei bod yn gwrando ar blant eraill, ymchwilio i'w teimladau, chwilfrydedd, diddordeb a dealltwriaeth o'i hamgylchedd dysgu er mwyn galluogi iddynt gyfrannu at dysgu ei hunain.

4. "The curriculum seeks to encompass and celebrate this diversity as well as to define common principles, strands, and goals for children's learning and development within which the different organisations and services are able to operate" (Anderson, 2013, pg 4)

5. Anderson (2013) fod y cwricwlwm yn dathlu amrywiaeth wrth ei ychwanegu i fod yn nod yn y cwricwlwm. Ychwanegir Anderson (2013) wrth ddweud fod gofynion y cwricwlwm yn cyrraedd gofynion y gymdeithas ynghyd a gofynion cwricwlwm plentyndod cynnar sy'n cynnwys amrywiaeth.

Anfanteision

Dywed Anderson (2013) fod y cwricwlwm yma angen cael ei adolygu ei weithrediad er mwyn gallu didoli beth sydd angen ei newid a beth sydd yn gweithio yn dda er mwyn gallu ei ailadnewyddu.

Ar y llaw arall, gwelir Nuttall a Mulheron (1993) dyfynir yn May, dim dyddiad) fod Te Whariki yn gallu bod yn gymleth o ran y ffordd mae'r cwricwlwm wedi cael ei eirio gan rhoi her i bob lleoliad gan and oes cyfarwyddiadau pendant er enghraifft gwelir fod y cwricwlwm yn rhoi ystod eang i'r athrawes blethu ei cwricwlwm ei hunain.

Ychwanegir Cullen (1996) fod iaith a delwedd weledol o Te Whariki i'w weld ond gall athrawon fod yn gyfyngedig yn y ffordd roeddent yn dangos hyn drwy gadarnhau arfer gyfredol.

Nodir Hedges a Cullen (2015) fod y cwricwlwm yn cael ei gwestiynnu gan nad oes canllaw pendant er mwyn i athrawon ei ddilyn o ran cynnwys, yn lle gymaint o bwyslais ar prosesau dysgu. Ymaeleithir Smith (2011) wrth ddweud fod diffyg canolbwyntiad ar gwybodaeth pynciau gwahanol.

Gwelir Ritchie (2003) nad oes gan rhai athrawon yr gallu disgwyledig gan eu bod yn siarad Saesneg fel iaith gyntaf felly does ganddynt ddim diwylliant a gwerthoedd Maori. Yn cefnogi hyn gwelir fod y cwricwlwm yn amlddiwyllianol ond gall hyn gael effaith ar blant Maori gael yr cyfle i ganolbwyntio ar ei diwylliant ei hunain. (Andreson, 2013)

Y Cyfnod Sylfaen

Plentyn ganolog – wrth i'r plentyn fod yn wraidd y dysgu. (Llywodraeth Cymru, 2015)

Dangosir Llywodraeth Cymru (2015) fod y cwrciwlwm yn dathlu amrywiaeth, gwerthoedd, a bod pawb yn cael cyfle cyfartal.

Dywed Llywodraeth Cymru (2015) gan fod rhieni yn dysgu ei plant ar ddechrau ei datblygiad gwelir fod y Cyfnod Sylfaen yn cydnabod hyn ac yn gweithio gyda'r rhieni mewn partneriaeth.

Pwyslais a'r ddysgu drwy chwarae tu mewn ac allan yn yr awyr agored oddi fewn y fframwaith. (Siencyn, 2010)

Nod o allu sicrhau fod plant yn “dysgu sut i ddysgu; datblygu sgiliau meddwl; a meithrin cadarnhaol tuag at ddysgu gydol oes.” (Llywodraeth Cymru, 2015)

Ychwanegir Llywodraeth Cymru (2015) fod angen cynllunio yn fanwl ar gyfer pob plentyn yn unigol, ac ystyried pa brofiadau mae'r disgyblion wedi ei gael cyn dechrau'y ysgol. Gwelir fod hyn yn cefnogi datblygiad lles oddi fewn y cwricwlwm.

Beth yw'r Cyfnod Sylfaen?

Ategir Llywodraeth Cymru (2015) fod y profiadau oddi fewn y fframwaith yn caniatáu i blant ddod i adnabod hunaniaeth a theimladau eu hunain ac eraill, ac eu bod yn dysgu am y byd o'u cwmpas.

Beth sy'n debyg a wahanol?

1. Oedran - pwysleisir Siencyn (2010) fod oedran y ddau gwricwlwm yn wahanol iawn lle mae Te Whariki yn canolbwyntio o oed geni i bedair oed ac y cyfnod sylfaen yn canolbwyntio ar dair i saith mlwydd oed.
2. Edrych ar yr un math o bedagogeg ac athroniaeth - gwelir Siencyn (2010) ddylanwad o Te Whariki ar y Cyfnod Sylfaen. Gwelir y dylanwad o Te Whariki ar y Cyfnod Sylfaen oherwydd ei fod wedi cael ei gyhoeddi ddeng mlynedd yng nghynt.
3. Llywodraeth Cymru (2015) - Cyfnod Sylfaen wedi cynllunio meysydd dysgu er mwyn iddynt fod yn strwythur i'r dysgu, ond yn wahanol nodir Siencyn (2010) nid ydi Te Whariki yn dilyn y pedwar maes dysgu sydd ganddynt oddi fewn y cwricwlwm.
Gwelir Ministry of Education (2017) eu bod yn gwneud hyn oherwydd mae pob canolfan blyneddodd cynnar yn gwehyddu egwyddorion y cwricwlwm ei hunain.
4. Damcaniaethwr Vygotsky - Siencyn (2008) gan eu bod yn canolbwyntio gymdeithas oddi fewn y cwricwlwm wrth iddynt ddysgu gyda'r gymdeithas. Hefyd yn gweld plant yn dysgu yn gymdeithasol-ddiwylliannol.
5. Hawliau Plant - Gwelir Faguhar (2010) fod Te Whariki yn dilyn hawliau plant. Yn y Cyfnod Sylfaen gwelir Siencyn (2010) eu bod yn dilyn y CCUHP sef hawliau ar gyfer plant.

Rhestr Gyfeirnod

Anderson, D (2013) *Working with Te Whariki*. Education Review Office. Available at: <https://www.ero.govt.nz/assets/Uploads/Working-with-Te-Whariki-May-2013-web.pdf> [Accessed 14/10/20]

Cullen, J. 1996) The challenge of Te Whāriki for future developments in early childhood education, *Delta*, 48(1): 113–26.

Dream Au Pair (2020) *Our Story*. New Zealand. Available at: <https://kiwioznannies.co.nz/nannies/our-story/> [Accessed 16/10/20]

Farquhar, S. (2010) *Ricoeur, identity and early childhood*, Lanham, Maryland, Rowman and Littlefield Publishers Inc.

Great School Partnerships (2014) *Curriculum*. The Glossary of Education Reform. Available at: <https://www.edglossary.org/curriculum/> [Accessed 16/10/20]

Hedges, H. and Cullen, J. (2005). Subject Knowledge in Early Childhood Curriculum and Pedagogy: beliefs and practices. *Contemporary Issues in Early Childhood* 6 (1): 66-79.

Llywodraeth Cymru (2015) *Fframwaith y Cyfnod Sylfaen*. Available at: <https://hwb.gov.wales/api/storage/4f222e31-85c2-407b-9760-5ed8bd0b9e48/fframwaith-y-cyfnod-sylfaen.pdf> [Accessed 18/10/20]

May, H (Dim Dyddiad) *Te Whāriki: An early childhood curriculum for inclusion in Aotearoa-New Zealand*. Heinrich-Boll-Stiftung. Available at: <https://heimatkunde.boell.de/2012/08/01/te-whariki-early-childhood-curriculum-inclusion-aotearoa-new-zealand#:~:text=Te%20Wh%C4%81riki%3A%20An%20early%20childhood%20curriculum%20for%20inclusion,Te%20Wh%C4%81riki.%20...%205%20Implementing%20Te%20Wh%C3%A4riki.%20> [Accessed 14/10/20]

Ministry of Education (1996) *Te Whāriki. He Whāriki Matauranga mo nga Mokopuna o Aotearoa: Early Childhood Curriculum*, Wellington, Learning Media.

Rhestr Gyferinodi

Ministry of Education (2017) *Te Whariki. Early Childhood Curriculum*. Available at: <https://tewhariki.tki.org.nz/assets/Uploads/files/Te-Whariki-Early-Childhood-Curriculum.pdf#page=8> [Accessed 18/10/20]

Nuttall, J. and Mulheron, S. (1993, dyfynwyd yn May, DD) *Te Whāriki: An early childhood curriculum for inclusion in Aotearoa-New Zealand*. Heinrich-Boll-Stiftung. Available at: <https://heimatkunde.boell.de/2012/08/01/te-whariki-early-childhood-curriculum-inclusion-aotearoa-new-zealand#:~:text=Te%20Wh%C4%81riki%3A%20An%20early%20childhood%20curriculum%20for%20inclusion,Te%20Wh%C4%81riki.%20...%205%20Implementing%20Te%20Wh%C3%A4riki.%20> [Accessed 16/10/20]

Reedy, T. & Reedy, T. (2013). *Te Whāriki: A tapestry of life*. Keynote address presented to New Zealand conference on ECEC in cooperation with the OECD ECEC Network, Curriculum implementation in ECEC: Te Whāriki in international perspective, Wellington.

Siencyn, S (2008) *Y Plentyn Bach: Cyflwyniad i Astudiaethau Plentyndod Cynnar*. Cyhoeddiadau Coleg y Drindod. Caerfyrddin.

Siencyn, S (2010) *Y Cyfnod Sylfaen 3-7oed: Athroniaeth, Ymchwil ac Ymarfer*. Canolfan Addysg Uwch Cyfrwng Cymraeg. Caerfyrddin.

Smith, A. B. (2007). Children and young people's participation rights in education, *International Journal of Children's Rights*, 15, 147–164.

Smith, A. B. (2011). Relationships with people, places and things – *Te Whāriki*. Miller, L. and Pound L. (eds) *Theories and Approaches to Learning in the Early Years*. pp 149-162. Sage, London

TKI (dim dyddiad) *Inclusive Practice*. Ministry of Education. Available at: <https://tewhariki.tki.org.nz/en/weaving-te-whariki/inclusive-practice/> [Accessed 14/10/20]